

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Щодняке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і думу ми виреш; а не возьмеш милоста і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дзюбровского (Хорун-
щина). Експедиция місцеві
в Агенції Соколовского і
пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає садити
на попереднє застереженя —
Рекламації неопечатані
вільні від цорта. — Оголо-
шеня звичайні приймають-
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Голоси остороги й розваги про нашу народну політику.

(Дальше).

П. Романчук згадав про потребу вибору спеціалістів, та признав, що на жаль таких не багато між дотеперішними кандидатами і для того вказав на д-ра Романа Залозецкого, проф. політехніки, на ем. генерал-авдитора Захарію Павлюка і д-ра Якова Туріна, лікарі у Відні. У нас одначе при виборі кандидатів мало зважає ся на дійсну кваліфікацію (і що до знання німецької мови і що до політичного хисту і що до заводного знап справ), а досить щоби кандидат на вічу високпарними обіцянками і горойженем вдоволив зібраних, забуваючи о тім, що державна рада то не віче в Папаївці або в Копичинцях, а досвід вже нераз поучив, що визначні вічеві бесідники й агітатори в державній раді опісля не здобули собі ніякого значія і впливу, а надхвилевими їх галабурдними виступами переходжено до дневного порядку.

Але виявляло ся також нераз, що сама приналежність до якогось заводу також ще не дає певної кваліфікації. Ось н. пр. руска суспільність по останних виборах сподівала ся, що вибраний послом скарбовий радник Яворський стане в пригоді рускому клубови в трудних, для загалу руского мало приступних справах скарбових, податкових, економічних. О скільки справдили ся ті сподіваня, досить заглянути до стенографічних справоздань, прочитати виголошену промову в повній палаті або розслідити, чи коли небудь забрав голос в комісіях. У нас взагалі не хочуть сего зрозуміти, що й політика є наука, і то вельми трудна, що не досить того, щоби підносити лише кринди руского народу, але побіч сего треба також пильно студіювати законодатні предлоги, приспособлювати ся до того, щоби опісля не лише забирати голос в палаті і в комісіях, але здобути собі потрібне приспособленя на референта.

Такого знаня політики яко науки, такого досвіду парламентарного і вправи, а крім того політичних знаомств і звязий не набуває ся ані за рік, ані за два, але цілими роками. Тому то політично зрілі народи вибирають послами таких, що вже перейшли добру ніколу і практику парламентарну, а не новиків, і тим

способом у тих народів виробляє ся тяглість політики, котра доводить до позитивних і реальних успіхів. Навіть підхожих віком, котрі вже не в силі так живо займатися і виступати на видівні, але досвідом своїм можуть бути прадавні клубови, не усувають, бо попри них виробляють ся молоді, сьвіжі сили. Так н. пр. у Чехів десятки літ був послом пок. др. Грегр, др. Рігер, у Поляків др. Черкавський, Яворський, хоч они задля віку свого рідко вже промовляли в палаті, або у Словінців др. Шукле, Повше і ин., у Німців др. Плєнер, Гербст, Гогенварт.

У культурних народів уміють цінити і шанувати навіть зробків політичних і народних, тому справедливо висловив ся славний чеський народолобець Главічек: „Dobra budoucnost progovori se mouze p a g o d u, v d e c n e m u s v y m z a s l o u z i l y m m u ž u m.“ Але у нас на жаль суспільність не дозріла ще на стільки, щоби зрозуміти і примінити в житю слова великого чеського народолобця. У нас недавно молоденький Назарук, що не знає політичної азбуки, на вічу в Нар. Домі давав науки посивілому в народній і парламентарній службі послови Романчукови.

Задля висловлених в горі причин вказує і п. Романчук в своїх замітках на потребу вибираня вишколених уже сил парламентарних, хоч се не виключає, щоби вийшли нові, сьвіжі сили, кстрі попри старих могли би вишколити ся. Ось що пише п. Романчук:

«Про таких, що вже колинебудь були послами чи в парламенті чи в соймі або взагалі ширше єуть знані в краю, я не хочу згадувати, власне тому, що суспільність вже мала можливість їх пізнати і оцінити. Тільки про двох згадаю спеціально, іменно для того, щоби ще раз дати наглядний доказ моєї повної об'єктивности, що мною не руководить ані який власний інтерес ані особисте уподобанє. Ото з бувшими послами Денисом Кулачковским і Александром Барвіньским я був в антагонізмі і нині я ріжню ся від них поглядами тай не стою з жадним навіть в ніяких товариских зносинах. А однак я уважаю, що один і другий був би пожаданий і прадатний в нашій репрезентації.

„І ще одно: При ставленю кандидата треба також на те дивити ся, як він має шанси не тільки з огляду на настрої наших

виборців, але також на перепони, кладені з протівної сторони. Бо що нам прийде і з найлучшого кандидата, коли знаємо так як напевно, що він не перейде і виїде на его місце може й найгірший протівник, коли міг би вийти инший кандидат також незлий? Вправді часом можна а навіть треба на се не зважати, іменно тогди, коли певною особою ходить о рішуче, демонстраційне зазначенє, або коли та особа безусловно і конче потрібна. Але можуть бути зовсім виємкові случаи.“

Одначе політична пристрасть і особиста ненависть не позваляє нашим провдирам предметово оцінити личности, а редакция „Діла“, як повтаряла все, так і тепер безосновно повторила голошений Дашиньским закид про жандармські багнети, якими нібито вибрано п. Барвіньского, хоч ся подія відносила ся до вибору з V ої курії Вол. Гневоша (після власного его признаня і була в держ. раді спростована). Може оден другий посол бути иншої думки що до тактики як ось п. при і др. Окуневский висловив недавно цікаві погляди що до тактики (до того ще вернемо), може в неоднім похибити, одначе коли стоїть на народній основі, своєю працею і досвідом зложив докази придатности, тоді усуване таких людей задля особистих антипатий наносить шкоду народній справі. А такими особистими антипатіями і анімозіями руководить ся і наше днівникарство і деякі проводирі політичні особливо супроти п. Барвіньского. А як про него думають щирі і поважні народовці, на доказ сего наводимо письмо горячого народолобця з Поділя. Ось що пише він:

«Мені жаль неказаний, що такі самі народовці так нечесно і погано обійшли ся з так заслуженим чоловіком як Барвіньский. Від кількох літ провадять проти него формальну кампанію у всіх товариствах львівських та в пресі, та кілька разів читаю в наших таки народовських орґанах лайки та напасті на сего чоловіка праці та посвяченя для справи загальної, така мене бере досада, що бурить ся в мені все, бо бачу, що такі самі народовці справу загірюють. Барвіньского знаю від студентских часів, роботі его придивляв ся я не тільки оком ентузіяста-студента, але й дозрілого критичного чоловіка і скажу щиро, що у нас людей як Барвіньский не багато. Национальна само-

свідомість Тернопільщини, розвій народовських товариств львівських, се заслуга Барвінського, не рахуючи в то видавництва Істор. Бібліотеки та шкільних книжок, а крім того ще і добродійність соткам приватним людям, котрі потім за тоє все на него кинули каменем та публично в дневниках шкалювали. Ми ще не стряслись з позісталостий невольницького панцизняного ярма та і для того страшно підлі! Самі ліниві, завидуємо авреолі, котра мимоволі оточує наших посьвячуючих ся діячів, тож потім кидаєсь на них болотом, бо шкода нам, щоби когось величано за справдешні заслуги, коли ми самі величаємо себе за ніщо. От сих кілька слів вирвалося під напором болю, що такого чоловіка не уміє і не хоче наша громада належно оцінити.

(Дальше буде).

Що про нас пишуть?

Віденський кореспондент «Czas» застановляючись над будучим уложенем відносин в австрійськй парламенті, обговорює широко квестию німецько-руско-го союзу і каже між иншим: «Загальне голосованє передовсім звернене в «сферу посіданя» Німців, бо они хотяй становлять далеку меншість супротив славянських народів, то все таки мають найсильніше розвинений середний стан, що в своїх руках держить промисл, торговлю і капітал. При куріяльній засаді була отже парламентарна перевага Німців по части оправдана і можлива до держаня, а при загальнім голосованю вже тепер показала ся в перспективі ма-ра «славянського бльоку». Тож ліберальні німецькі круги почали оглядати ся за атутами в будучій парламентарній грі. «Що такий атут в злучі з Русинами найдено стосунково досить пізно, бо до перва по ухваленю виборчої реформи, сьвідчить — отверто кажучи — дуже зле про політичний німецький змісл — однак найдено єго. Підчас розправ про виборчу реформу Німці не здавали собі досить ясно справи з ситуації і майже не боронили руских жадань. Властиво гадка німецько-руско-го союзу повстала передовсім між Русинами, а «N. fr. Presse» перша зрозуміла єї і віддала ся на єї прислуги. Можна припустити, що загаа австрійських Німців тільки тому не подумав про се, що не доцінив руских політиків...» Розуміє ся, що автор, яко противник такого союзу, відмовляє єму всяких моральних основ, забуваючи який то довгий час польська політика обергала ся довкола німецького союзу, як єго найвірнійший сателіт.

Але до чого зміряє ціла допись «Czas» у, показує ся доперва з кінцевого уступу, де сказано: «Німці примилують ся до Русинів, бо числять, що руский клуб в палаті буде числити трийцять і кілька членів, що отже при єго помочи переменять ся в більшість. В сих обставинах кождий мандат, страчений в користь (!) Русинів, має далекоюсягле значінє. Сі зпомежи нас, котрі в непонятім засліпленю і м'яккости кажуть тут і там

не ставати впоперек руским кандидатурам, не журять ся про науки, впливаючі з історії (!) і не бачать безпосередної небезпеки, яка грозить цілому нашому становиску в Австрії, а по части і в сьвітї».

Одним словом «Czas» видає команду з Відня: Поляки, хапайте скільки змога руских мандатів, щоби они не мали з чим показати ся перед Німцями. А як то ми приступаємо до виборчої акції в виду такої польської команди! Пожаль ся Боже...

Польська демократія.

Як виглядає польська демократія, рекрутуюча ся з репрезентантів міст, а Іа Малаховский, Сьвєртня і др. і якими засадами поводить ся швєхпольська фракція, прикладаюча до себе назву «народових демократів» під проводом Гломбінського, Цєньського і т. д. — про се вже і говорити не варто. Ті панове річично обходять мов на глум річницю 3 мая польської конституції, яку величають як найліберальнішу свого часу в Европі, а своїми цілорічними ділами на кождім кроці завдають брехню всяким засадам демократії і суспільної справедливости. Однак ті обходи згаданої конституції є все таки зваменні для польської демократії, бо як тамта остала завсїгди мертвою буквою на папери, без найменшого значіня для житя польської суспільности, так і теперішній демократичний стяг є у Поляків пустою вивіскою без всякого ідейного змісту і значіня.

Показує ся се на людовцях. Они одні остають в опозиції до олігархічної кліки, они одні заступають ся за інтересами польского хлопа, они одні ведуть борбу против двора, они одні видають ся як не за приятелів то бодай за справедливих і безсторонних «польских братів» супротив Русинів. Але як в сути річи виглядають ті їх засади, якими задушевними бажанями перенята їх політична діяльність, виявляє сповідь Kurjera lwowskiego при нагоді заведеня нового закона в справі урядової мови автономічних властей.

„Колиб двірські обшари — пише орган людовців — получено з громадами, як сего вже стільки літ даром домагає ся „Polskie Stronnictwo Ludowe“, дуже богато, а може й більшість тих громад, які тепер заводять руску урядову мову, булиб лишили ся при урядовій мові польській. Пригадуємо, що властитель обшару, прилученого до громади, є радним без вибору, отже мав би, тепер в кригічній хвилі, вплив на польских селян, що засідають в громадській раді. Пригадуємо, що по дотеперішній громадській виборчій ординації властитель двірського обшару, злученого з громадою в богатых громадах сам міг би творити перше виборче коло і просто іменувати (бо про вибір в таких умовах властиво нема мови) третю часть громадської ради, а тим самим разом зі своїм вірливим голосом легко утворити польську більшість в раді навіть по селах з рускою більшостою. А там, де більшість гро-

мадских виборців польска, властитель обшару міг би витворити польську кваліфіковану більшість. Через те відділенє двірских обшарів від громад мстить ся тепер дуже болючо на національній політиці краю і віддає польську людність в богатых мішаних громадах на „Lutrutenizacyi“. — Sapienti sat!

Новинки.

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Йоана лівтв.; римо-кат.: Юлія. — В суботу: руско-кат.: Ігватія; римо-кат.: Юстіана.

— Духовний концерт на дохід «Народної Лічвиці» відбуде ся нині в четвер в салі «Народного Дому»; сей концерт будить загальне зацікавленє, так як рідко коли можна почути нашу чудову церкову музичку в таким гарнім виконаню. Початок о 7½ год.

— Руский язык урядовий завели дальше отсі громади: Гвиновичі і Потугори (пов. Бережани), Глібовичі великі (пов. Бібрка), Зубрець, Коропець, Порхова, Помірці, Ріпинці і Заліщики малі (пов. Бучач), Чернятин (пов. Городенка), Попелі (пов. Дрогобич), Розношинці, Воробітка, Токи і Скорики (пов. Збараж), Заболотівці (пов. Жидачів), Красносельці і Риків (пов. Золочів), Хотинь (пов. Калуш), Ріпів, Острів, Новосілки, Банюнин, Таданє і Дерів (пов. Камінка стр.), Пядики, Добровідка і Камінка мала (пов. Коломия), Ріпник (пов. Коросно), Грабовець, Валява і Стібєнцє (пов. Перемишль), Гпильче і Литвинів (пов. Підгайці), Марківка (пов. Печеніжин), Озеряни і Стасєва Воля (пов. Рогатин), Лавриків і Улицко зарубанє (пов. Рава руска), Волиця Козина (пов. Скалат), Первятичі (пов. Сокаль), Комарів Олексичі, Побук, Тишовниця, Труханів і Ярушиці (пов. Стрий), Петроша Воля (пов. Стрижів), Домаморич (пов. Тернопіль), Гвоздець (пов. Турка), Кривє і Подємщина (пов. Цішанів), Бердихів і Піддуби (пов. Яворів). Всіх громад, які ухвалили завести руске урядованє, зголошено доси 922. По повітам представляє ся та справа ось як: Найбільше громад завело руский язык урядовий в повіті: Сокаль 40 і Рогатин 38. Потім наступають повіти: Стрий, Тернопіль і Зборів по 34, Горлиці і Самбір по 33, Бібрка 31, Сянок 29, Камінка 27, Мостиска 26, Борщів і Перемишляви по 25, Цішанів і Косів по 24, Бережани 23, Грибів 20, Золочів 19, Станиславів і Жидачів по 18, Бучач, Долина, Дрогобич, Яворів і Львів по 17, Броди 16, Городок, Ясло, Пермишль і Рудки по 15, Калуш і Товмач по 14, Коломия, Турка і Заліщики по 13, Ліско, Святин і Збараж по 12, Підгайці 11, Богородчани, Скалат і Ст. Самбір по 10, Надвірна 8, Гусятин, Печеніжин і Жовква по 7, Рава руска 6, Городенка і Терєбовля по 5, Чортків і Ярослав по 4, Березів і Коросно по 3, Добромилі і Стрижів по 1 громаді.

— Львівські Русини перед виборами. В льокалі «Зорі» була вчєра передвиборча нарада львівських Русинів під проводом єм. радника Ріпецького. По промові о. Стефановича, п. Рожанського та проф. Шухевича ухвалєно поставити отсі рускі кандидатури: в I. окрузі міста Львова п. Василя Нагірного, в II. і IV. окрузі д-ра Євг. Озаркевича, в VI. Івана Левинського, а в VII. о. Лежогубєского. На III. і V. округ поки що не поставлено кандидатур. Голосованє Русинів на тих кандидатів має служити до обчисленя руских голосів.

— Зараз, чи за 14 днів по оголошеню обовязує закон про урядову мову в галицких автономічних властях? Польські дневники твердять тенденційно, що зараз, за ними повторєє се безкритично «Діло» і «Галичанин», однак ми обстаємо при нашім твердженю, що всякий краввий закон входить в житє в 15. днем по оголошеню єго в Вістнику краєвих законів, хиба що инакше виймово постановлено в самім законі. Ся справа набірає для нас в сїм випадку практичного зна-

чїня і тому повинно би се докладно перевірити ся, щоби некладено незаконних запорухови руских громад за рідною урядовою мовою.

— Товариство св. Рафаїла для охорони руских емігрантів (у Львові ул. Коперника ч. 36) — про якого основанє збула гадка в 65. ч. „Руслана“ має якраз тепер велику задачу перед собою. Доходять нас сумні вістки, що декуди знов прокинувся між нашим народом так шкідливий для нас переселенчий рух (іменно емігрують з деяких сторін прим. з валішицького і городицького та ин. повітів до Канади на поселенє). Цілюю отсею товариства є опікувати ся рускими емігрантами і звертати повсталій рух так, щоби се було з найбільшою користю для емігруючого і для нашого народа. Знаємо, як убийчою є для нашого народа всяка переселенча еміграція, де то мужик продає рідну землю і йде з цілою родиною раз на все з краю за моря, руйнує ся кидючи сотки й тисячі в море на коштовний перевіз цілої родини а тим звичайно марнує ся і пропадає. Тож і згадане Товариство уважає за свою ціль опікуватись еміграційним рухом в тім напрямі, щоби відвернути наш нещасний нарід від тої нерозумної переселенчої еміграції, і звернути єго до розумної, раціональної заробкової часової еміграції, де то йдуть поодинокі сили робучі без родини і не продаючи рідної землі; заробляють в Прусах, Саксонії чи в Сполучених Державах північної Америки гроші а відтак вертають і уліпшують господарство тай купують собі землю в ріднім краю. Такий, так корисний для краю й нашого народа заробковий рух вже потрохи починає декуди брати верх над давньою погубною переселенчою еміграцією і дасть Бог, при успішній діяльності того товариства дасть ся може зовсім звернути нашу еміграційну філію виключно на розумну заробкову еміграцію. До успіху тої праці потреба однак співділяня як найширших верств нашої суспільности а передовсім нашої сільської і провінціальної інтелігенції, яка стикає ся з народом. Всі ми повинні пам'ятати, що нічо так не підриває наших сил, як зота нерозумна переселенча еміграція, яка тепер ще на жаль декуди нищить наш нарід. Колиж удасть ся нам звернути ту шкідливу еміграцію на часову, заробкову, то обертаємо то так шкідливе зло в великий порятунк для нашого народу. Нарід наш заробляючи за границями краю гарний гріш, вертає просвічений з грішми (научає ся інтензивної праці) тай докуповує собі тут ґрунту! Знаємож прецінь, що Мазури галицькі приво-

зять щорічно щонайменше єорок мільонів копєон з зарібків з Прус і північної Америки! Майже ані один Маазур не йде до Канади ані нігде за море на поселенє. Мазури йдуть лише на зарібки, лишають родину в краю на ґрунті. Чейже і наші люди возьмуть раз примір з практичних вже і розумних наших сусідів і пізнають, куди стежка в горох! В тій благодатній цілі прийїдм з помочію новозаснованому нашому Товариству — словом і ділом, тим більше, що грозить нам і канадійська і нещасна бразилійська тай аргентинська еміграція. — Всі часописи просять ся о поміщенє отсеї нотатки зі згляду на загальну вагу справи. — *Географ.*

— **Передвиборчий рух.** Вшехпольська Рада Narodowa затвердила поки що отсі польскі кандидатрри у східній Галичині: В міських округах: ч. 33 (Золочів, Зборів, Озїрна ітд.) др. Йосиф Гольд, бурмістр зі Золочева; — ч. 30. (Жовква, Рава руска, Сокаль, Белз ітд.) др. Стан. Старжинський, професор університету у Львові; — ч. 34. (Роздїл, Жидачів, Бібрка, Бурштин, Болшівці ітд.) Давид Абрагамович, бувший презес кола польского; — в сільських округах: ч. 51. (Сянік, Римавів, Буківско ітд.) Бартломеї Фідлер, селянин і вїйт з Боська коло Риманова (заст. Адам Питель, проф. гімн. в Сяноці); — ч. 53. (Судова Вишня, Рудки ітд.) Антонї Суруфка, ексїспектор податковий з Рудок (заст. кс. Ватулевич з Фельштина); ч. 54. (Балигород, Лютовиска, Ст. Самбір ітд.) Ян Заранський, гірничий радник з Дрогобича (заступник Юліян Гїжовський, радник судовий з Самбора); ч. 55. (Войнилів, Долина, Рожнітів ітд.) Стефан Цїпсер, люстратор державних лісів з Добромиля (заст. Здїслав Камінський, завіда- тель салін в Ланчині); ч. 57. (Мединичі, Стрий, Жидачів ітд.) ґр. Фридерик Скарбек, куратор скарбківської фундації (заст. Каз. Янко, судовий радник з Глинян); ч. 59. (Обертин, Товмач, Золотий Потїк, Станиславів ітд.) Адольф Целєцький, дїдич з Городенцини; ч. 61. (Перемишль, Мостиска ітд.) др. Влад. Чайковський, презес ради повітової з Перемишля (заст. кс. др. Ян Лабуда з Перемишля); ч. 62. (Рава руска, Угнів, Яворів, Жовква ітд.) Ян Дучимінський з Волї високвої (заст. Тадей Рибіцький, начальник суду в Янові); ч. 63. (Золочів Буск, Камінка струм. і т. д. Каз. Обертинський, дїдич зі Стронїбаб, (заст. Володислав Дембський, судовий радник зі Золочева); ч. 65. (Сокаль, Зборів, Броди і т. д. Владислав Гїшов, дїдич з Кутів, (заст. Марян Краве, судія з Сокаля); ч. 68. (Козова, Тернопіль, Збарж і т. д. (Ян Заморський, проф. учит. семі-

нарії в Тернополі, (заст. Франц Соболяк, селянин з Максимівки); ч. 69. (Теребовля, Макулиняці, Чортків і т. д. (др. Ян Соха, заступник прокуратора у Львові, (заст. Людвік Нос, бурмістр з Чорткова).

— **Ріжні вісти.** Комітет української академолюдїжи у Львові скликає на день 15. с. м. віче всіх укр. академиків в справі вписів на львівським університеті. — Аматорський кружок Тов-а ім. Котляревского відиграє в суботу 20. с. м. в салі «Яд Харувім» штуку Бернсона «Молодята» і штуку Чехова «Ювілей». — Учениці з інтернату СС. Василянков у Львові устроїли онодї вечерок в честь Т. Шевченка. Присутні на тім вечерку гості висказують ся дуже похвально про се відсвяткованє пам'яті Тараса молоденькими донечками неньки-України.

— **З львівської архїєпархї.** Канонїчну інституцію дістали оо.: Іван Кулицький на парохію Луку малу, Ігнатій Юхнович на Тухлю, Іван Пачовський на Струтин вижний, Теодор Ковальський на Скоморохи старі, Володимир Лешньовський на Куличі. — Завідательства одержали оо.: Йосиф Филипович в Урлові, Богдан Охримович в Корчині, Клявдій Сніжинський в Явчу, Василь Владичин в Устю. — О. Йосиф Мизь, бувший завідагель парохїї в Озїрній, одержав сотрудицтво в Курівцях коло Воробївки. — Презенти одержали оо.: Василь Владичин на Устьє, Іван Барановський на Мужилів, Володимир Мармаш на Яснїска, Ювеналь Білівський на Помоняту, Омелян Гавришо на Дрищів, Володимир Марчак на Баличі нагірні, Евстах Скоморовський на Мшанець.

— **Реґуляція Сьвічи.** Відкликані в січні с. р. водно правні доходженя і експропріяційні розправи згляду проєктованої реґуляції ріки Сьвічи з области громад Журавно, Побереже Мельнич і Володимирці відбудуть ся в громадах Журавно і Побереже дня 26. цвітня, а в громадах Мельнич і Володимирці дня 27. цвітня с. р. Технічний проєкт разом з описом можна переглянути в старостві в Жидачеві, а експропріяційні пляни в громадских урядах в Журавні і Мельнич та в канцеляриях двірских обшарів в Мельничі і Володимирцях до дня 24. с. м. Заміти против сего проєкту або наміреного вивласненя можна вносити до того дня на руки староства в Жидачеві або при комісії на місци.

— **„Русна Захоронна“ в Ярославі.** Пишуть нам з Ярослава: Дїлимо ся відрадною вісткою, що дня 2. с. м. завязав ся комітет в цілі введєня в жите „Рускої Захоронки“ для дітий міщан і робітників міста Ярослава. За-

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

21)

Ч. 10.

Лист із. Воробкевича до Д. Тянякєвича, писаний 1865 р.

(Дальше).

Якь кожда птечка спакшныи голосъ має, такъ и ті люде котрыхъ сердце бѣлши чувствує ніжъ тыхъ другыхъ и за то ихъ люди поетами називають. Свїтъ западетца а горобецъ все горобцемъ будить, защебетати якъ соловейко во віки неваучетца. Спївавъ Шевченко по своєму, Пушкінъ по своєму и кождий, кождий, зъ тыхъ славныхъ поетівъ кождий спївавъ тымъ голосомъ якого зъ Божої руки доставъ, и я колїбрї мижї орлами мої голосъ маю и нымъ такъ спїваю якъ сердце каже. Хотяй я щї молодий но горе и недоля щаста (зчаста) зъ много дружилыся, наша сумна исторїя, насъ сумныхъ духъ народныхъ и другї подобныи причини силують мене жалкымъ голосомъ заспївати, сентїменталность якъ ти ю називаєшь далико ѓтъ мене, по добрымъ смотренїю познашь мої орлеку шо черезъ усї мої піснї-думи миланхолїчныхъ духъ провіваєть. Кождий по своєму спїває, а кто надто ритму, риму и мисли другихъ поетѡвъ

тримаєтьс я зъ мовою лишєнь шаха граєтца, того духъ слабыи не оріґінальныи, то не має власної самобытности, того діти мїзерні и гебнуть на сухоти.

Орлеку мої сижыи добрітко моя дорога до чоґо тоты вилїкї почтовї відатки? и все для мене? Знаю я добре шо молода редакція и алуишь много грошныи немають, тому тебе щєре прошу не франкуй, не шлатє нічоґо шо до мене послаєшь.

Зобравымъ скѡлка народныхъ колосѡвъ и спливъ для тебе мої Орлеку маленькыи вїночокъ, привитай єго мої братїнку бо для тебе єго спливымъ, якъ тебе гди котра квітѡчка потїшить погадаи на твоєґо друга Исидора. Абысь не мєсливъ шо въ моємъ пожертво- ванїю якїє чужоюстранимъ квітї знаходятца, тому послухай зъ котрыхъ опе сплетинны:

- No. I. 1) Гей орле орле сижыи соколи
- 2) Моя хата деревяна, моя хата кра- [іна...
- 3) Гей у лісі краї дороге зацвила [калина...

- No. II. 1) Гей у мленї у мленї сподобалося [менї
- 2) Думка: Плевє чайка по Дунаю, дай [мє Боже шо гадаю.

- No. III. 1) Чєму коню воду не пієшь.
- 2) Ах фортуно нещаслива шо те вї- [рабєєшь
- 3) Журила ся попадая своєю бїдою.

- No. IV. 1) Хожу, блужу по над береґъ...
- 2) Будь здорова моя люба...

- No. V. 1) Тамъ на старї гребле тамъ мле- [ночок мєли...
- 2) Горєж менї горе, нищасная доле...
- 3) Дубъ на дуба повалився, сєнь из [нєньков посварився.

- No. VI. 1) Продаи мати коня, продаи воро- [ного
- 2) Голосъ Коломейки.

Посилаю тобї такожъ скѡлка пісєнь для хору и Solo спїву, меже другими и „Тебе поємъ“ зъ мої літурґїи котра тепєрь в Відню кощомъ нашого фонда друкуєтца — лишъ ты прошу якъ ребка теґо мовчати, не каже твоємъ другомъ спївакамъ кто то уложилъ, якъ заспївають познашь шо въ тымъ пінію про- віває якысь духъ, котрыхъ значєє розлючаєтца ѓтъ духа церковнаґо спїву П. Бортнянска- го, ваша церква не єсть театромъ али домомъ Божемъ.

Може поїду орди брати до Черновець на місце Г. Мартїновїча, гей неохочую бо моя жена слабєнька и въ мїстї довго нежилабы може поїду щї вище у волоскї горе... за все тобї напєшу и мою адресу означаю.

(Дальше буде).

хоронка стояти буде під опікою СС. Службовий Пр. Д. М. Головою тимчасового комітету вибраний о. Кириян Хотинецький, тутешній парох. Позаяк комітет рішив ся як найскорше захоронку ввести в житє, а сего року в осєни розпочати будову дому на ту цїль а не маючи відповідних фондів на се, тож отсею дорогою просить нашу П. Т. патріотичну Публику прийшли єму з помочю хоть би найменшими датками. Дорогі Родимці, не відмовте нашій просьбі, допоможіть нам — не знаєте, як тут на окраїні рікрічно сотки наших діточок виховують в чужій нам подібній інституції, тратить любов до євятого нашого обряду, а тим самим страчені для нашого українського народу. Тож най сей голос не промивє без гомону. Ласкаві жертви просить ся присилати на руки о. Кирияна Хотинецького, пароха в Ярославі. За комітет: о. Кириян Хотинецький, голова. Анатоль Стрийський секретар.

— Дрібні вісти. Музей ім. Дзедушицьких у Львові віддав знова до ужитку звидуючої публіки. До загального звиджуваня отворений є в недїлю від 10. до 1. год. I. поверх, а в четвер від 10. до 1. год. I і II пов. з виїмком лат. свят, припадаючих в ті днї. В инші днї тижня з виїмкою суботи можна звиджувати музей, зголосившись перед тим у зарядї. — Молоді люди, що покїчили студїї на техніці або в рільничій академії у Відни, можуть дістати посади комасацийних асистентів в XI, ранзі, а ті, котрі не мають ще іспитів, або скінчили тільки промислові школи, можуть дістати місця технічних помічників. Зголошувати ся треба у аграрного комісаря у Львові, ул. Куркова, ч. 4. II. поверх.

Телеграми

з дня 11. цвітня 1907.

Будапешт. На вчерашнім засіданю угорського союму підчас розправ над реформою шкіл ромунський посол Вайде обидив Мадярів неполітичним викликом. За то ухвалено удїлити єму нагану. Проти вагани голосували всі немадярські послї.

Петербург. Звісний писатель Короленко і много инших інтелїгентних горожан в полтавській губернії дістало від чорносотенців вироки смєрти.

Наша наукова полеміка.

(Кілька слів правди д-рови Щуратови).

(Дальше).

Наперед робить менї др. Щ. закид, що я покликуючись на висказ проф. Антоновича про баламутність літописи Биховця, забуваю сказати, що він відносить ся не до цілости сеї літописи, а до єї казочної частї по часи Мендевого. Отже на се я вдповім, що не мав я на цїли відносити сего висказу до цілої літописи, бо зараз дальше наводжу в своїй критиці (ст. 9) характеристику Тихомірова, яку він дав для сеї літописи за остатні часи Витовта, то є від 1410 р., про що вже у Антоновича мови нема. Але др. Щурат мовчить про се, бо Тихоміров находив якраз і в тїй частї Літ. Бих., в якій находить ся опис Грунвальдської битви, много переказів без історичної достовірности. Притім можна переконатись, як пильно переглядав др. Щ. монографію проф. Антоновича, скоро пише, що він цитує дальше Літ. Бих. «як єдине жерело». Тимчасом хто знає докладно або лише переглядав працю Ант., той знає, що він дальше цитує всякі літописи і прускі і литовські і Галицько-волинську і литовську Даниловича на кожній майже сторонї, а Літ. Бих. може ледво на що двацятї і то якраз від часів Мендовга, для яких вже ся останній літопис малаб бути після д-ра Щ. «єдиним» жерелом. Що більше, др. Щурат хоч менї закинув перекаченє, сам перекутив висказ д. проф. Антоновича, який навязує

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ
Готель, рєставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові
Приїхали, дня 10. с. м.: М. Малицьова з Тернополя, о. Грїдик з Сокала, Ант. Лісяк з Дрогобича, о. Ів. Чмола з Улашкевець, Ольга Малішевська з Грималова, Нуся Лонатинська з Тернополя, др. Теод. Галїя з Черновець, Лев Факш з Рожанки висшої.

**Всілякі
КУПОНИ**

і
виласованї цїнні паперї

виплачує без потрученя провизи
або копїтв

Контора вимїни
ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ
Гіпотечного.

При нагодї побуту у Львові поручаємо і просїмо не валишити відвідати робітні вашого Товариства.

Одиноке Товариство
для розвою рускої штуки

у ЛЬВОВІ площа Бердардинська ч. 8. (Краківський готель)

виконує у власній **Артистичкій різьб рско-позолотарській робітнї**

по приступних цїнах хороші, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, візгари, ивоти, процесійні образи, проповідницькі, рами до образів, всія цїрковні образи і пр.

Народний стиль, народні мотиви, на жаданє можемо примїняти.

З замовленєм належить звертати ся просто до Дирекції Товариства
у Львові, пл. Бердардинська ч. 8. (Краківський готель).

ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

Перед відданєм роботи просїмо жадати від членів Товариства легїтимації.

Colosseum
В пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензацийна програма.
від 1. до 15 цвітня 1907.
Щоденно о год. 8. вечер предствленє.
В недїлі і сївята 2 предствленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life предствленє. Білєти вчаснійше можна набутї в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Трета часть Проповідий

на недїлі і сївята цілого року о. Петра Білинського еже вийшли і можна дістати у автора в Зарваниці, почта: Вишнівчик, також в книгарні Інститута Ставроп. у Львові; в книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові; в книгарні В. Добошинського в Станиславові; в книгарні С. Комоньського (давнійше братів Яблонських) в Тернополі, по цїні 3 К за кожду часть.

СОРТ Мумку можна набувати в „Сокільській Базарї“ у Львові і паперці і у всіх торговлях вкраю.

ючи до згаданих слів про баламутність пише (ст. 15), що відкинувши ті звїстки Літописи Бих., які походять „отъ неудачныхъ компиляторскихъ приемовъ ея составителя“, ми мусим матеріал, яким він користував ся узнати яко «единственный дошедший до насъ отголосокъ преданій объ исторїи Литвы за время, предшествовавшее возникновению Литовскаго государства». Отже висказ проф. Антоновича відносить ся не до дальшої, а власне до сеї казочної частї Літ. Бих. (з якої «дуже мало що можна вибрати», як каже проф. Грушевський: Іст. Укр.-Руси IV, ст. 358). Хто знає Літ. Бих., той знає, що як раз від часів Мендовга тратить она свою ємостійність і черпає з Гал.-вол. літописи, від часів Гедиміна з найдавнійшої литовської літописи (вид. Даниловича і Чюрова), а де подає свої власні звїстки, там не заслугоє на достовірність. От такє пр. оповіданє в тїй Літописи про завляте Волині і Київщини Гедиміном 1320—1321 р., якого нема в найдавнійшій литовській літописи, а яке неналежить вже до казочної частї літописи, повстало просто з перенєсеня фактів з часів Витовта на часи Гедиміна. Критику сего оповіданя дав проф. Антонович на ст. 47—58 і пише, що «подробности, котрими изобилуетъ этотъ разсказъ и которыя, по видимому, сообщаютъ ему характеръ большой обстоятельности и вѣроятности всея онѣ частью вымышленны, часто же состоятъ изъ набора лицъ и событїй, заимствованныхъ изъ простраженїи почти двухъ столѣтїй». Про Літ. Бих. за часи Витовта подав я в горї гадку Тихомірова. Але навіть та частї Літописи Биховця, що містить історію Литви від 40-вих літ XV ст., де вже она є дійсно д-коли одноким жерелом (але тільки деколя!) але має

дуже підозрілі устунї (пор. Грушевський: Іст. Укр.-Руси IV, ст. 457. н. пр.: «всі її оповіданя про Михайлушка вимагають великої обережности, а між ними й історія про київську окупацію підозріла досить»). Щож до перва казати про єї опис Грунв. битви! Розводитись дальше не буду, бо оцінку цілої Літописи в подробицях дав Тихоміров («О составі лит. лѣт.»).

Др. Щ. мовчить і не тикає сего факту, що проф. Антонович і Тихоміров стверджують повстанє Літописи Биховця в 2-гій пол. XVI ст. (також проф. Грушевський: Іст. Укр.-Руси III, 2 вид., стр. 525. «зладжена в серединї XVI ст.»). Бо якже тоді говорити про «свіжі традиції», якими автор сеї Літописи після д-ра Щ. користував ся до свого опису Грунв. битви, скоро она відбула ся 1410 р.? Мовчить, бо не хоче признатись, що відомости про час повстаня сеї Літописи (в часах короля Александра) зачерпнув з шкільного підручника та що література Литовскїх руских Літописей, а головню працю Тихомірова, для него «terra incognita».

Тому то й тепер др. Щ. стараєсь змаловажити висказ Тихомірова що до опису Грунвальдської битви в Літописи Биховця. Отже пише др. Щ., що Тихоміров «підчеркує лиш патріотичну цїху Літописця, якою, по признаню самого ж п. Барвіньського визначаєть ся і Длугош».

(Дальше буде).